

Handleiding Historisch onderzoek van een straat 14 10 2024

Dit zijn wat tips voor het onderzoek van een straat. Waarschijnlijk heb je sommige dingen zelf ook al bedacht.

1 Het is handig om zo'n onderzoek op te zetten met een klein groepje mensen. Dan kun je samen een plan maken en de taken verdelen. Het is waarschijnlijk ook leuk om sommige dingen samen te doen. Het is voor anderen prettiger om alleen te werken.

2 Kijk eerst, wat er te vinden is op het **Online Museum De Bilt**: <https://www.onlinemuseumdebilt.nl/> (De internetadressen in dit document kun je gewoon aanklikken). De zoekfunctie zit rechtsboven bij het woord *Zoeken*. Let op de verschillende manieren waarop een straat soms gespeld kan worden.

3 Zoek in de **tijdschriften van de historische verenigingen** naar vermeldingen van de naam van je straat. Dat is voor De Bilt en Bilthoven <https://historischekringdebilt.nl/vereniging/tijdschrift/archief/> Voor Maartensdijk, Westbroek, Groenekan en Hollandsche Rading is het

<https://www.historischeverenigingmaartensdijk.nl/historie-van-maartensdijk/verhalen-van-maartensdijk/alle-artikelen-in-st-maerten>

4 Voor **beeldmateriaal** ga naar de site van Het Utrechts Archief:

<https://hetutrechtsarchief.nl/beeldmateriaal/?mode=gallery&view=horizontal&sort=random%7B1528625515310%7D%20asc>

En naar Regionaal Historisch Centrum vecht en venen:

<https://www.rhcvechtenvenen.nl/zoeken?mizig=101>

6 Ook geschikt zijn de **beeldbanken van de historische verenigingen**:

<https://historischekringdebilt.nl/vereniging/beeldbank/>

en

<https://www.historischeverenigingmaartensdijk.nl/de-beeldbank-van-maartensdijk>

7 Voor **kaartmateriaal**: kijk zeker naar <https://www.topotijdreis.nl/>

Je kunt daar door schuiven en inzoomen kaarten krijgen vanaf 1815. Voor eigen gebruik kun je de dingen die je tegenkomt, via een screenshot in een tekenprogramma of fotoprogramma kopiëren en opslaan.

Je kunt hier dus ook een hele reeks afbeeldingen maken van de kaarten van een gebied door de tijd heen en laten zien hoe de straat ontstaat en verandert.

8 **Andere kaarten** vind je op

<https://historischekringdebilt.nl/kaarten/>

en

<https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/210181>

9 **Het Online Museum De Bilt** bevat ook een groot aantal oude kaarten. Zoek daar op het woord *kaart*.

10 Veel dingen kun je vinden op **Delpher**: <https://www.delpher.nl/>

De site heeft veel oude kranten en ook wel eens boeken waar je straat in kan staan. Denk aan verhuizingen, advertenties van winkels, raadsbesluiten, opvallende gebeurtenissen. Houd altijd in de gaten of de naam van de straat vroeger anders werd gespeld.

Denk bij de zoekfuncties aan het gebruik van AND. Ook de term PROX kan heel veel helpen. Zie daarover de toelichting van de zoekfunctie.

11 Denk ook aan de **naamgeving van je straat**. Algemene gegevens kun je vinden op Wikipedia. Denk ook aan de Engelstalige Wikipedia.

Verder in bepaalde gevallen: de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse letteren DBNL op

<http://www.dbnl.org/>

En het Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek (NNBW):

<http://resources.huygens.knaw.nl/retroboeken/nnbw>

Er bestaat een lijst van raadsbesluiten over straatnamen van De Bilt en Bilthoven:

https://historischekringdebilt.nl/wp-content/uploads/Vereniging_Bibliotheek_Wegen_Nu.pdf

College- en raadsbesluiten uit de voormalige gemeenten Achttienhoven, Maartensdijk en Westbroek zijn te vinden in het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen Schepersweg 6e, 3621 JK Breukelen.

12 De **Historische Kring D'Oude School** heeft een Bibliotheek en Documentatiecentrum

Gebouw Noordpool, Kometenlaan 399a in Bilthoven. Deze is geopend op donderdag van 10.00 tot 12.00 uur. Het kan zijn dat ze in de zomer tijdelijk gesloten zijn?

Loop daar eens binnen en vraag een van de aanwezigen – er zitten vooral oude kennissen – om je op weg te helpen.

Ze hebben boeken en mappen met knipsels.

De catalogus van de bibliotheek kun je ook vinden op

<https://historischekringdebilt.nl/vereniging/bibliotheek/>

13 Archieven kun je vinden in:

Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen

Adres Schepersweg 6e, 3621 JK Breukelen

Daar valt onze gemeente onder, daar zijn de archieven van De Bilt.

Openingstijden studiezaal

Dinsdag 09.00-16.00 uur

Woensdag 09.00-16.00 uur

Donderdag 09.00-16.00 uur, 18:00-21:00 uur (in juli en augustus is er geen avondopenstelling)

Email info@rhcvectenvenen.nl.

Telefoon [\(0346\) 259 425](tel:0346259425)

14 Soms zit er ook informatie in Het Utrechts Archief.

Het adres is jou bekend: Alexander Numankade 199 - 201

Studiezaal: (030) 286 66 43 (maandag t/m vrijdag)

Email inlichtingen@hetutrechtsarchief.nl

15 Aanvullende informatie over het eigendom en de ligging van percelen kun je vinden in het **Kadaster**.

Als er opvallende gebouwen in staan: het **Nederlands Architectuur Instituut** NAI, of de archiefwijzer **Stichting Bonas**.

16 Het is een prachtige gelegenheid voor **Oral history**. Praat met oude bewoners van de straat en met mensen die er lang gewoond hebben en noteer hun herinneringen.

Als je mensen op hun naam zoekt, heb je een kans op <https://www.archieven.nl/nl/personen> , waar een aantal websites voor stamboom- en familieonderzoek gebundeld staat.

17 Zeer handige **boeken over de huizen en straten** twee voormalige gemeenten zijn:

S. Broekhoven en S. Barends, *De Bilt, Geschiedenis en architectuur*, (Zeist 1995).

M. Kruidenier en J. van der Spek, *Maartensdijk, geschiedenis en architectuur* (Zeist/Utrecht 2000).

Als je je resultaten wilt publiceren...

Je kunt natuurlijk een boekje maken of een brochure of zelfs een wandeling.

Als je iets over de geschiedenis van je straat op het Online Museum wilt zetten, moet dat binnen ons format passen. Vereiste is bijvoorbeeld dat je bijdrage niet langer is dan 600 woorden en dat er een beeldelement bij zit. Je kunt je informatie natuurlijk ook spreiden over een aantal posts. Mail dan van te voren je bedoeling naar info@onlinemuseumdebilt.nl zodat ik je ons format kan sturen.

Met vriendelijke groet namens het Online Museum De Bilt,

Dick Berents